

Adaptační program Mateřské školy Vlka

Č.j.: 212/2017

Platnost od: 30.12.2017

Účinnost od: 2.1.2018

„Poprvé do školky!“

Osnova:

1. Charakteristika adaptačního programu
2. Záměr
3. Kroky k minimalizaci adaptačních problémů- ze strany MŠ
4. Kroky k minimalizaci adaptačních problémů - ze strany zákonných zástupců
5. Profesionální přístup pracovníků školy, pedagogických i nepedagogických

1. Charakteristika adaptačního programu

Jednou z podmínek naplňování cílů předškolního vzdělávání, které jsou zakotveny v RVP PV, je možnost postupné adaptace nově příchozích dětí na prostředí školy.

Při vstupu dítěte do MŠ je uplatňován na pracovišti individuálně přizpůsobený adaptační program (režim). Již při prvních kontaktech s rodiči, při zápisu do MŠ, při informační schůzce v červnu apod., je rodičům nabídnuta a doporučena možnost individuální adaptace, tedy postupné začleňování jejich dítěte do nového prostředí a usnadnění tak zásadní změny v životě dítěte - první odloučení od rodiny.

Rodičům je dána možnost strávit se svým dítětem určenou dobu v mateřské škole. Děti mohou s rodiči trávit určenou dobu v MŠ, která se postupně zkracuje, dítě se osamostatňuje, odpoutává od rodičů a získává citový vztah k ostatním dětem, učitelkám a ostatním zaměstnancům. Seznamuje se s novým prostředím, režimem dne, zjišťuje, že prostředí je bezpečné, příjemné a také obohacující. Učitelka i ostatní zaměstnanci uplatňují adaptační režim po celý měsíc září nebo s každým nástupem nového dítěte, pokud rodiče zvolí jeho nástup v pozdější době. Abychom omezili nepříjemné pocity na minimum, prochází všechny děti tzv. adaptací. Tato doba „zvykání“ trvá obvykle 6 týdnů. V této době musí malý človíček vyřešit spoustu úkolů, aby mohl poprvé v životě zůstat delší dobu sám, bez maminky, jinde než doma a přitom být spokojený a cítit se bezpečně.

Při dlouhodobém přetrvávání potíží s adaptací a po konzultaci s pediatrem je doporučena ředitelkou školy odklad docházky do MŠ.

Orientační postup adaptace dítěte:

- a) **1.-2.týden - pobyt dítěte kratší dobu – do 10hodin – první dny možno i s rodičem**
- b) **2.-4.týden – pobyt dítěte dopoledne, odchod z MŠ po obědě**
- c) **5.-6.týden – postupný pobyt dítěte i po dobu odpočinku, odchod z MŠ po svačince**
- d) **7.týden – pobyt dítěte v mateřské škole**

2. Záměr adaptačního programu mateřské školy

- **přiblížit mateřskou školu rodinám s dětmi**, které se připravují na zahájení docházky, dostatečné seznámení se s prostředím, podmínkami vzdělávání, učitelkami i ostatními zaměstnanci školy
- seznámit rodiče s problematikou přechodu dítěte do **nového prostředí, režimem v mateřské škole** a zprostředkovat jim dostatečný **poradenský a informační servis**
- **umožnit dětem**, které budou navštěvovat mateřskou školu, **postupné a nenásilné seznámení** s novým prostředím ještě před začátkem docházky
- **adaptační program** Mateřské školy Vlkava je dostatečně **flexibilní a je** přizpůsoben individuálním potřebám dětí

3. Kroky k minimalizaci adaptačních problémů – ze strany mateřské školy

- **než rodiče přijdou k zápisu** svého dítěte do MŠ, **mohou** využít pozvání k **navštěvě školy, kde si mohou** po dohodě prohlédnout prostory MŠ, účastnit se běžného programu dětí, získat podrobné informace o životě školy, seznámit se se zaměstnanci školy, společně navštívit školní zahradu atp., zákonný zástupce dítěte má vždy za dítě plnou odpovědnost)
- rodiče dětí se mohou a měly by, **zúčastnit informativních schůzek** s ředitelkou školy a poznat také budoucí učitelky jejich dětí. Informace a rozhovor je věnován především poznatkům o nových dětech a otázkám rodičů, které je zajímají (odchody a příchody do MŠ, stravování, denní režim, co dítě potřebuje do MŠ, aktivity školy, apod.). Rodiče tak mají možnost s předstihem a tedy pružně reagovat na doporučení a požadavky mateřské školy a mateřská škola získá poznatky o jejich dítěti (informační letáčky, dotazník atp.). Rodiče také získají přehled o informačním systému mateřské školy, jak a kde jsou informováni o dění v mateřské škole, o změnách a novinkách - nástěnky, webové stránky školy
- v prvních dnech nebo i týdnech školního roku jsou **na pracovišti přítomny všechny učitelky** d ranních hodin, aby se plně mohly věnovat nově příchozím dětem a první dny nepůsobily
- na děti stresově a průběh nástupu dítěte do mateřské školy probíhal s minimalizací problémů, na všechny učitelky si tedy děti zvykají současně

- **matka** nebo jiný blízký člověk může **zůstat v mateřské škole** po určitou dobu, hraje si s dítětem, zapojuje se do činností školy a vnáší tak do nového prostředí podstatnou část prostředí pro dítě důvěrně známé a bezpečné – domova. Adaptační režim se po domluvě s učitelkami může opakovat a postupně zkracovat podle potřeb a přizpůsobení dítěte

4. Kroky k minimalizaci adaptačních problémů – ze strany zákonných zástupců

Důležité rady :

- je důležité si uvědomit, jak náročná změna v životě dítěte to je a pomoc rodičů je nejdůležitější
- **povídejte si s dětmi** o tom, co budou v MŠ dělat, nic nedbejte na to, že se zpočátku objeví introvertní projevy chování - děti se na určitou dobu uzavírají do sebe, hledají v sobě jistoty, které mají z domácího prostředí, děti se posunou ve vývoji zpět a pak poskočí dopředu. Tento stav, kdy děti více přilnou k mamince, jsou na ní více závislé, pláčou, nebo jsou naopak agresivní, dělají kroky zpět v hygieně, či stolování, v běžných rituálech, mají sníženou schopnost samostatnosti, jsou více pasivní, omezují komunikaci apod., je opravdu stav přechodný
- první dny bývají děti nadšené, nové hračky, nové situace, v mateřské škole pobývají jen krátce, všichni je chválí..., ale potonou nastává **první krize**, dítěti dochází, že nastala změna, je samo ve školce a to vyvolá obrannou reakci, dítě přesvědčuje rodiče, že do mateřské školy už nechce (pláč, psychosomatické potíže, změna chování, výkyvy nálad, nepředvídatelné jednání a reakce atp.); tato krize brzy odezní
- vždy děti **seznamte s tím, kam jdete, kdy přijдете, seznamte je s režimem školky, zdůrazněte i odpočinek na lehátku, převlékání, pravidla školky, vysvětlete práva a povinnosti dětí, respektování Školního řádu** atp.
- **každý den se na něco těšte**, třeba na to, že Vám dítě nakreslí obrázek
- pokud dítě ve školce nemluví, nevadí, pokud ale doma o školce vypráví, pak vše dobře vnímá, zajímá se o dění, pamatuje si a chce s rodinou zážitky sdílet, tak jste na dobré cestě k včasné a rychlé adaptaci
- **pamatujte si zásadu** „Netlačit příliš na urychlení adaptace, čím více se snažíme, tím pomalejší bude šance na adaptaci vašeho dítěte“. Vše chce svůj čas, každé dítě je jiné a proto je důležité hodně trpělivosti!
- **rozvrhněte si čas** tak, aby dítě necítilo časový stres, aby bylo v novém prostředí uspokojené ve svých hrách a objevech
- **vyvarujte se výhružek typu** : „*Poček, až budeš muset chodit do školky!*“
„Jestli budeš zlobit, půjdeš do školky!“

Děti se budou díky Vám obávat školky dopředu!

- **osamostatňujte dítě v:**
- používání WC

- stravovacích návycích (stolování, umět se samo najíst)
- sebeobslužných návycích (samo se obléknout, umýt)
- vhodně zvolte druh oblečení, obutí – bez tkaniček, knoflíků)
- objevitelských aktivitách
- pozorování a napodobování okolí
- dorozumívání se s ostatními (dospělými i dětmi)
- prosazování svého přání, názoru, posilování volního úsilí
- uče děti respektovat běžné komunikační prostředky, jako jsou, doporučení, výzva, rada, či přání druhého
- **tvořte spolu s dětmi pravidla**, dbejte, aby je dodržovaly (dospělý stanovuje hranice, dítě je musí respektovat, pokud se Vám nepodaří u dítěte vytvořit návyk „poslechnout“ do 3 let, těžko jej to budete učit v 5, 6 letech), pravidla – všichni musíme nějaká pravidla a řád v životě dodržovat, záleží na roli, kterou ve svém životě zastáváme, uče tomu i vaše dítě
 - jakmile dítě získá pocit bezpečí, je sebejisté a spokojené, nadchází poslední fáze adaptace, tedy zvyknout si na myšlenku, že bude spinkat jinde, než ve své postýlce. Tento úkol bývá pro dítě těžký a je potřeba na jeho zvládnutí dítě dobře připravit. Maminka i paní učitelka budou s dítětem o spaní předem mluvit a dítě si společně s maminkou vybere do školky vhodnou hračku a pyžamko. Měli bychom společně vytvořit takovou atmosféru, kdy se dítě bude na spaní v MŠ těšit. Odchází-li dítě v klidu na lehátko, spokojeně z něj vstává a odchází si hrát, teprve tehdy můžeme prohlásit, že je **adaptace úspěšně u konce**
 - adaptace je ztěžována nemocností dítěte, které přijde do kolektivu dětí „plného bacilů“

5. Profesionální přístup všech zaměstnanců školy

- všichni zaměstnanci MŠ přistupují k novým dětem empaticky a vždy dodržují etický kodex (klidné vystupování, citlivý přístup, vcítění se do nové situace dítěte a rodičů atp.)
- zákonní zástupci dítěte vyplňují dotazník o svém dítěti, kde mohou informovat učitelku o všech potřebách a problémech dítěte a tím pomohou učitelkám při začátku adaptace
- učitelky vše konzultují se zákonnými zástupci dětí a upozorňují na zhoršenou adaptaci dítěte (křik, pláč, vzdor atp.) a společně hledají cestu, jak dítěti adaptaci ulehčit
- při ukončení adaptace následuje evaluace adaptačního procesu učitelkou

Vlkava 30.12.2018

.....
Čadilová Jitka, ředitelka MŠ